1870. II. évfolyam. **172. szám.** Hétfő, szeptember 5.

Előfizetési árak:
Helyben és postán küldve.
Egy évre 10 frt — kr. | ¼ évre 2 frt 50 kr.
Fél évre 5 „ — „ | Egyes szám 10 „
Előfizetési pénz s minden közlemény: **Főpiacz, Vecsey-ház földszint a szerkesztőségbe bérmentve küldendők.**
Előfizethetni helyben:
Telegdi K. Lajos és Csáthy Károly könyvkereskedésében s a szerkesztőségnél. — Egyebütt a postahivatalok utján.

DEBRECZEN.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

Megjelen hetenként ötször: hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és szombaton.

Hirdetési dij:
Öthasábos petitsorért 5 kr.
Nagyobb terjedelmü, mint szintén több izbeli hirdetések, alku szerint a legolcsóbb árért.
Bélyegdij: Minden beigtatásért külön 30 kr.
„Nyilt-tér“-en megjelenő közlemény öthasábos sora 15 kr.
Név- vagy bérmentetlenül beküldött kéziratok nem vétetnek tekintetbe. — Ugyszintén kéziratok sem adatnak vissza.

A „Debreczen“

eredeti magántáviratai.

= Páris, szept. 5-én. A kamarák tegnapi, szept. 4-ki ülésében Palikao törvényjavaslatot terjeszt elö, melyben inditványozza, hogy kormányzó és honvédelmi tanács alakitassék. s a kamara ebbe öt tagot válaszszon. A kinevevett ministerek s a választott tagok teljesitnék az ellenjegyzést, Palikao lesz annak elnöke. Ezen és még két más javaslat a bizottsághoz utasittatik.

= Páris, szept. 5-én. Tegnap a kamara karzatait és az üléstermeket nagy néptömeg szállotta meg, több képviselő eltávozott az ülés termöből. A néptömeg az uralkodó ház letételét és a köztársaság kikiáltását követeli. Gambetta a tanácskozási szabadság tiszteletbentartása mellett szólal fel, de minden fáradozása sikertelen. Az utczán: „Éljen a köztársaság!“ kiáltások hangzanak. A néptömeg, nemzetőrség és a katonaság az utczán fraternisálnak, s Gambetta és a baloldal kimondják a Bonaparte uralkodóház letételét. Rendetlenkedések nem fordultak elő.

= Verviers. szept. 4. III. Napoleon és suitje, porosz katonatisztek által kisértetve ide érkezett, s a „Chemin de fer“ szállodába szállt. Valószinüleg holnap fog tovább utazni.

Miért nem menekült ki III-ik Napoleon?

⊙) Még nem ismerjük a Mac-Mahon hadserege fegyverletételének föltételeit, sem az azt megelőzött események részleteit; annálfogva határozottan nem tudhatjuk, hogy vajon nem igazolt-e azon tény, hogy Mac-Mahon hadseregének a fegyvert le kellett tenni a tulnyomó erő előtt.

Hanem mindenki előtt megfoghatatlannak tetszik az, hogy oly hadvezér, ki a császár közvetlen védelme alatt áll, hogyan nem láthatta be, a fegyverletételre lett kényszerittetése előtt, mikép veszélyes kelepczébe viszi mind magát és hadseregét, mind császárát?

Nem lehet megfogni azon nagy szerencsétlenség sorsszerüségét és rohamosan lett bekövetkeztét, mely elől ne lett volna menekülés még a császárra nézve sem.

A csata szinhelye a belga határszéltől mintegy egy mértföldnyire volt; hogyan engedte tehát Mac-Mahon és a császár odáig menni a dolgot, hogy neki is foglyul kelljen esni?

Ha a császári herczeg elmenekülése jó idejében előkészittetett s szükségesnek találtatott, mikép esik az, hogy maga Napoleon császár a legveszélyesebb helyen maradjon, ahol elfogatás is fenyegetheti?!

Vagy tán a császár a menekülést, a szökést, szégyenletesnek találta, s tisztességesebbnek vélte: megadni magát legnagyobb ellenségének?

Hiszen a legtisztességesebb dolog, mit ily katastrófa esetében Napoleontól várt a világ, sem a szökés, sem a megadás, hanem az lett volna, hogy miután vérbe s lángba boritotta hazáját, majdnem dölyfös fenhéjázása, vagy épen csak uralkodása érdekéből, e nagy kudarczot el nem viselhetvén, egy pisztolylyal véget vet életének, ha azt a csaták zajában, a lovasság élén, — a mint irta, — fel nem áldozhatta!

Akkor csak részvétet keltett volna sorsa, s a világ azt hitte volna, hogy no ez az ember mégis férfi volt.

Most részvét helyett szánalom kiséri a fogoly császárt, és pedig a gyáva, a poltron melléknevekkel, a miatt hogy sem férfiasan küzdve a csatában meghalni, sem szégyenérzete miatt összeroskadni nem birt, hanem nyomorult életét egyenesen legdühösebb ellensége kegyelmétől tette függővé.

Sőt a szégyennél és szánalomnál több az, mi a fogoly császárt kiséri még azok részéről is, kik győzelmét kivánták.

Jelesen, mivel józan ésszel föl sem lehet tenni, hogy idejében el nem menekülhetett volna, kivált a közel levő belga határszélen; a mire, ugy látszik, a belgiumi kormány is számitott, megtevén a rendelkezést, hogy, ha Napoleon császár Belgiumba átmenése iránt fejezné ki kivánatát, kivánata csak ugy teljesithető, ha kardját leteszi: azon erős gyanu kél Napoleon ellen, s fogolylyá létele irányában, hogy magamegadása s foglyulszegődése önkéntesen, saját akaratából történt, miután a sereg, melynek oltalma alatt állott, nem győzhetett; s miután ő menekülni nem akart!

A gyanu szálai odáig jutnak, hogy már indokolásába is merészkednek bocsátkozni.

Ugyanis igy megy az okoskodás, a császár kétes jellemme iránt, e szerencsétlenségnél, gyanuskodók részéről.

Napoleon jól tudta azt, hogy mihelyt idegen országba teszi lábát, mint menekülő, a franczia nemzet őt szökevénynek veszi, s mind őt, mind családját megfosztandja a tróntól. Miután tehát már nem birt fölemelkedni hősies halál választására, nem elég, életét és kinceit — miket jókor Londonba tudott szállittatni — megtartani; jó lenne, legalább személyére és családjára nézve, ugy bujni ki a szerencsétlenségből, hogy a biboros trón is megmaradjon.

E gyanu még erősödik azon föltevés által, hogy Napoleon kész lett volna, Mac-Mahon kapitulácziójának feltételéül kikötni, hogy Vilmos király a Napoleonház számára a franczia trónt biztositsa, még a köztársasági mozgalmak ellenében is!

Ezért kelle a menekülés, a szökés helyett a foglyulszegődést választania, mert a trón, legalább egy időre, maga, vagy családja birtokában maradna.

Ha e gyanunak alapja van: maga után huzza az azon föltevést is, hogy Napoleon, még bukásában is, mint rosz szellem, hazája romlásán fondorkodott.

Mert mi volna más ezen az ellenséggel czimborálás, melyben hazája elleni haragra hivja fel azt, ki már különben is fegyverrel pusztitja a hazát, — mint a legnagyobb hazaárulás?!

A polgári háboru iszonyai járulnának még e szerencsétlenséghez a mellett, hogy idegenek tüzzel vassal pusztitják azt!

Mert természetesen, Napoleon buktával a köztársasági párt nagy erősödést nyer; sőt tán fel sem tartóztatható a köztársaság kikiáltatása; másfelől pedig tagadhatlan, hogy Napoleonnak és családának még sok pártolója, sok személyes barátja van, kiket fölemelt s ismét többen vannak, kik Napoleont szükségesnek tartják a socialista mozgalmak megfékezésére; általában pedig, mindaddig, mig Napoleon neje mint kormányzó ül Párisban, a gyöngék, kik a tényleges hatalomnak szoktak hódolni, az ő trónja fentartása mellett lesznek.

S ha a köztársasági párt életjelt ad, e másik, különféle elemekből álló párt ellene lép föl; s azonnal kész lesz a polgárháboru.

Most már képzelhetjük, III-ik Napoleont Vilmos király oltalma alatt, a polgárháboru legyőzése ürügye alatt vonulni be Párisba, hogy trónját, mint a rendfentartója, ujra elfoglalja!

Vagy egy másik Napoleont gondoljunk beültettetni. Franczia ország trónjára, épily föltevések és körülmények közt:

Ugyan nem vesztené-e el a franczia nemzet, a szabadság előharczosa, a világ rokonszenvét, ha még ezen iszonyu komédia lejátszását is megengedné a Napoleonoknak?

Bizunk a franczia nemzet szerencséjében annyit, hogy a gondviselés neki megengedendi e hazaárulással határos ujabb árnyat és fondorkodást is, — ha az csakugyan napvilágra jön — legyőzni, mire nézve az európai nemzetek is beavatkoznak, egyelőre meleg rokonszenvökkel!

— **Egy pár zsiros hivatalt** szándékoznak ismét teremteni, az állam uj adósságainak — lánczhid stb. — szeme előtt tartására, melyre a pénzügyministeriumnak, mint mondja, nincs elég embere.

— **Egy belügyministeri rendelet** által tüzetesek, valamint tüzkári kimutatások készitésére uj és czélszerübb minták irattak a hatóságoknak elő.

— **Az igazságügyminister azon rendelete**, mely a foglyok és fegyenczek kipzővallatását eltörli, tegnap a fenyitőtörvényszéki teljes tanács előtt felolvastatott és elhatároztatott, hogy ez a kapitányságnak is tudomásul adatik.

— **A lóbeszerzés a hadsereg számára.** Emlitettük, hogy Bécsben e tárgyban tanácskozások folynak. E tanácskozásokról az „U. Ll.“ a következő részleteket irja: „Egy javaslat, mely kétévenként történendő lószámlálást hozott javaslatba, elejtetett, s a közös hadügyministerium egyelőre be fogja érni azon statistikai anyaggal, melyet a legutóbbi népszámlálás nyujtott. A magyar korona tartományaira nézve ez annál is inkább elégséges, mert itt a lovakat ugyis a „nehéz“ és „könnyü“ megkülönböztetéssel számlálták össze; a cislajtháni tartományokban a bécsi földmivelési ministerium a gazdasági és lótenyésztési egyletek segélyével mielőbb keresztül fogja vinni ezen megkülönböztetést a fajok szerint. A törvényjavaslat, melyről szó volt, lehető legegyszerübb lesz. A tulajdonosok köteleztetnek lovaikat sorozás alá állitani, természetesen bizonyos meghatározott kárpótlás mellett, mely fajok szerint előre meg lesz állapitva. Állandó sorozási bizottságok állittatnak, melyekben szakértő becsmesterek is helyet foglalandnak. A részletek utasitásban fognak közzététetni, s egyelőre a törvényjavaslathoz mellékelt indokolásba fognak foglaltatni. A törvényjavaslat szigoru ugyan, de mivel csak hadi mozgósitás esetére szól, türhető, s indokolva is van Poroszország hasonló törvénye által, mely lehetővé tette a rövid idő alatt történt mozgósitást ugy 1866,ban, mint most. Különben a lótenyésztés nemzetgazdasági érdekei elegendőképen meg vannak benne óva.

Franczia-porosz háboru.

Debreczen, szept. 5.

=) A francziák haderejének nagy része a sedani catastrófa által ártalmatlanná tétetvén, most addig, mig a catastrófa részleteit meg nem kapjuk, azon egyes táviratokat vagyunk kénytelenek közleni, a melyek azóta elkésve érkeztek a három napi véres küzdelemről. E részletek ugyan még nem magyarázzák meg egészen e rettenetes szomorujáték lefolyását, mindazáltal mégis némi világot vetnek a megdöbbentő eseményeknek előzményeire. Azt hiszszük, a mai vagy holnapi posta már részleteket hozand, s sietni fogunk azokat tudatni olvasóinkkal.

= **Páris,** szept. 4-én. A miniszter tanács szept. 3-án a következő proclamatiot tette közzé:

Francziák! nagy szencsétlenség érte az országot. Mac-Mahon hadseregéből 300,000 ellenség elleni három napi hősies küzdelem után 40,000 emberünk fogolylyá lett. Wimpfen tábornok, ki a nehezen megsebesült Mac-Mahon helyett vitte a vezérséget, aláirta a fegyverletételt. Azonban e kegyetlen szerencsétlenség nem renditette meg bátorságnnkat. Páris védelmi állapotban van, a haderők az egész országban szerveztetnek, nehány nap alatt egy uj hadsereg áll Páris falai alatt, egy másik a Loire partjain alakul. Hazafiságtok és erélyes séget megfogják menteni a hazát. A császár a harczban fogságba esett. A kormány egyetértőleg a nyilvános hatóságokkal, minden rendszabályt, mit csak az események és helyzet komolysága kiván, foganatositani fog.

A kamarákban a kormány közli Mac-Mahon szerencsétlenségét és Bazaine Metzből való kitörésének meghiusultát. Palicao kinyilatkoztatja, hogy a kormány minden erejét megfeszitve, nem fog addig nyugodni mig a porosz fajt a franczia földről el nem üzi. Favre inditványozza, hogy minden hatalom Trochu kezeiben egyesittessék, a mi ellen ugy a kamarák, mint Palikao tiltakoznak. Azon törvényjavaslat, mely a 20—35 éves nőtlen és nős férfiaknak a zászlók alá hivatását elrendeli, sürgősnek nyilvánittatik.

(E táviratot tegnap külön lenyomatban szétküldtük, de azok kedvéért, kik netalán meg nem kapták volna, azt lapunk e rendes kiadásában is közöljük, s azon sajtóhibát is kijavitjuk, mely tévedésből a tegnapi randkivüli lapba csuszott, a mennyiben nem 4000, hanem **40,000** franczia katona ejtetetett a capitulátio előtt foglyul. Szerk.)

München, szept. 1. Tann tábornok aug. 30. éjjeli 11 órától Buzancyból jelenti: Ma délután a német csapatok Failly előcsapatára találtak Armaises mellett, melyet már az ellenség megszállott volt. Azonnal csetepaté kezdődött, mely egy fél óra alatt heves csatává lőn. Minthogy bizonytalan volt, hogy az ellenség mily erővel bir, erősebb oszlopokat vontunk össze. most kitünt, hogy az ellenség erős tömegben nyomult előre Stonneből. Albert koronaherczejelentésem folytán a gárdát bal- és a szász csapatokat részben a középen, részben a jobb szárnyon inditá a csatasorba, mi alatt a csata az egész vonalon megkezdődött a legnagyobb hevességgel és mindkét részről nagyon elkeseredetten folytattatott. Az ellenség, mely számra nézve sokkal gyöngébb volt, makacson állott ellen és csak, miután a német lovasság tulszárnyalta annak jobbszárnyát, vonult vissza folytonos csatázás közben és rendben részben Mouzonra részben Maizone-Tebe-Vendresse felé. A németek kezébe esett foglyok azt mondják, hogy Mac-Mahonnak csak előörse volt a csatában, mely az országuton követé Canrobert hadtestét, a mely azonban a csatában semmi részt sem vett. A kivivott kis győzelemhez aránylag a veszteség nagy. De a francziák utja mégis el van vágva Danvillers és Metz felé, melyet e vonalon akartak elérni. A poroszok operationalis alapja ezáltal megváltozik. A királyt ide várják, 29-én Mene-Houldban volt. A francziák 400 foglyot és néhány ágyut vesztettek, melyeket a német lovasság vett el. A csapatok jó hangulatban vannak, a francziákat folyton üldözik.

Malamcourt, szept. 2. (Hivatalos.) Bazaine marsall aug. 31-ki reggelétől kezdve szept. 1-je déleig majdnem szakadatlanul kisérleteket tett, hogy Metzből több hadtesttel észak felé áttörhessen.

Frigyes Károly herczeg főparancsnoksága alatt Manteuffel tábornok dicsőséges csatákban, melyek a „noise ville-i csata“ neve alatt összefoglalhatók, ezen kisérleteket mind visszaverte. Az ellenség ismét a várba visszavettetett.

A csatákban résztvettek, az 1. és 9. hadtest, a Kummer-féte (sorkatonák és honvédek) hadosztály és a 28. gyalogdandár. A főcsatározások Servigny, Noiseville és Netonfay körül történtek.

Az éjjeli megrohanások kelet-porosz puskaagygyal és szuronydöfésekkel lettek visszautasitva. Aránylag nem nagy veszteségeink eddig föl nem becsülhetők, az ellenségéi igen jelentékenyek.

Berlin, szept. 2. A mai Sedannál, Metznél és Strassbourgnál történő csaták miatt iszonyu nagy embertömeg van az utczákon és a palota előtt, hogy további hireket halljanak, eddigelé semmi közelebbi hir. Metzben rendkivül nagy ivóvizhiány van, a vizvezetéknek Gorce mellett történt szétrombolása miatt.

München, szept. 2. A polgárok feliratára a király válaszában köszönetét fejezé ki a Bajorország és Németország szerencsés jövőjében való bizalomért.

Brüssel, szept. 2. Bouillonból irják szept. 1-ről: A mai csata Douay és Sedan között mozog, a németek határozottan nyomulnak előre, már bevették Lachepellet és Givennet Bazeilles, Valanne és Remilly sur Meuse községek lángban állanak!

Namur, szept. 2. Valamennyi belga csapat a határhoz ment, hogy a fegyveres katonák átkelését megakadályozzák és a szétverteket lefegyverezzék. Egy polgárnak sem szabad sebesülteket fogadni magához. A császári herczeg Mezéresben van.

Berlin, szept. 3. A város a diadalt még eddig nem látott módon ünnepli, az enthusiasmus leirhatatlan, ezrenként vonulnak végig az utczákon s viharos éljen-ben törnek ki a királyi lak előtt az uralkodó párra, a hadseregre. Bismarck, Roon és Moltke házai előtt nemzeti dalokat énekelnek.

(Természetes, hogy a fennebb közlöttek a legujabban érkezett nagyszerü hirek folytán elhagyott álláspontok, de összekötő láncolatot képeznek. A fennebbiek kiegészitésére még megjegyezzük, — hogy magántudósitások szerint — Mac-Mahon sulyosan megsebesülve, és csak 18 ezer emberrel adta meg magát, minek magyarázatát várjuk. Továbbá magánosokhoz érkezett táviratok szerint Eugenia titokban elhagyta Párist, Bazaine feladta Metzet, és a franczia kamarában kikiálták a köztársaságot. Szerk.)

TÁRCZA.

A tuilleriák legujabb titkai.

Regényes történet két kötetben.

Irta

CHATTERTON WILLIAM.

XXXIV.

A braunschweigi herczeg titkárja.

(Folytatás.)

1852-ben London tele volt mindenféle nemzet emigránsaival, többnyire politikai menekültekkel, kik azért jöttek ide, mert a többi országok kormányai nem engedték meg nekik az ott tartózkodást, s igy nem volt más választás előttök — mint vagy Angliába, vagy az északamerikai egyesült államokba kivándorolni. Egy nemzetiség már 20 év óta igen nagy szám által képviselve élt itt, bár számos haláleset által már meg is ritkultak soraik; a lengyelek voltak ezek, az egyedüliek, kiknek Francziaország menedéket nyujtott. Voltak ezek között sokan, kik a midőn észrevették, hogy itt teherként kezdik őket tekinteni, s ezen felül még rendőrileg is felügyelnek rájok, inkább elmentek a drágább Angliába, mint semhogy Francziaországban maradtak volna, hol ugy vigyáztak reájok, mint elbocsátott gályarabokra, s beszédeik és tetteik folytonos kémkedés tárgyát képezék.

A menekültek száma csak az 1848—49 és 1852-ik években kezdett aztán szaporodni, s akkor legmagasabb pontját érte el. Olaszok Lombárdiából Velenczéből, az Egyházi államokból, Nápolyból, Radetzky kényuralma a pápai kormány és a franczia occupaló sereg elől, a németek Slezwig-Hollsteinból, Badenből, Hessenből, Porosz- és Szászországból, Ausztriából Bécsből, a republikánosok Francziaországból, végre a magyarok Kossutthal Törökországból mind itt gyültek össze. Az angol segélyező bizottmánynak megyült a dolga, s alig valának képesek annyi pénzt felhajtani, hogy mind ezen szerencsétleneken segithessenek, hogy azok éhen ne haljanak, annyival inkább, mert igen sok előkelő volt köztök, kik nem birták értékesiteni ismereteiket, hogy kenyerüket a világvárosban maguk megkereshették volna.

A Magyarországból menekültek közt voltak olaszok, lengyelek és németek, kik Magyarországban harczoltak és a magyar emigratiohoz számittattak, miután a magyar függetlenségi harczok alatt lengyel, német és olasz legiók képeztettek.

Ezen urak között egy régibb ismerősünkre találtunk, Visconti Galeazso grófra, a szép Teba grófholgy első szerelme tárgyára a pyraenei hegyek közt. Ő is az olasz-magyar legióban szolgált, s őrnagyi rangig emelkedett. Visconti, a mint mondani szokták vigkedvü férfi, bonvivant volt, s inkább a főbelövésre határozta volna el magát, mint arra, hogy a többi politikai menekültekhez hasonlóan, nyelv vagy énektanitással foglalkozzék. Mig Törökországban volt, huzta fizetését, mert a török kormány fizette azt, de e fizetést a gróf rendesen már jóval előbb a hónap végénél elköltötte. Angliában sem cselekedett másképen. Ugyanazon napon, a melyen a segélyező bizottmánytól 6 font sterlinget kapott, hogy abból egy hónapon át eljen, már elköltötte azt, adós maradt a házbérrel, a kosztpénzzel, a ruháarával s Napoleon Lajos példáját követte, a mennyiben a Boheme galant hölgyei ismerettsége után járt. Mindennapos vendég volt Argyellromsban, Holborn Caszinójában és a Picadilly salonban.

Esetlegesen megismerkedett a braunschweigi herczeggel. Verreynél találkoztak. Visconti külseje és gavalléros kinézése feltüntek a herczegnek, meghivta őt magához, s annyira hozzá szokott, hogy nála nélkül nem élhetett. Később a herczeg azon ajánlatot tette neki, hogy lakjék nála, s ha nem tartja rangján alólinak, legyen titkára. Ez ajánlat minden tekintetben elfogadható volt, mert az még egy Viscontinak sem szolgálhatott szégyenére, ha egy született herczegnél és pedig souverain herczegnél volt alkalmazásban. És ez alkalmazást játszva végezheté el, mert a herczegnél nem igen volt sok dolog, s annak csupánmagánlevelezését folytatta. Igg Visconti Károly herczeghez költözött, s magát herczegi titkárnak nevezteté, s a herczeg inkább mint barátjával, mint alárendeltjével ugy bánt vele.

Ezek aztán valódi arany napok voltak a szegény menekültre nézve; semmi teendő, felséges ebédek, vacsorák, esti mulatságok, pénz bőven, előkelő ismeretségek, s minden lehető szabadság, ugy annyira, kogy a herczeg őt, mióta házához költözött, sokkal ritkábban látta. Visconti egészen eldölyfösödött, s ha földiei társaságában volt, a herczeget ostoba, hiu, bolondnak nevezte.

Valamint sokan vannak, kik naponkint a legjobb falatokkal jól laknak, a legszebb hölgy birtokában vannak, s mégis a finom ételeknél a durva gombóczot, a legszebb hölgynél a tenyeres, talpas paraszt leányt többre becsülik, s a leginomabb havannah szivart a kapadohány kedvéért fére teszik, igy történt ez Viscontival is. Verrey konyhájának nyalánk vacsorái, s a herczeg előkelő társasági unttatni kezdték őt; a finom ételeket izetleneknek találta, s sokkal jobb izüen evett a Soho Streeti, Rupert utczai, s más egyéb kurta korcsmákban, melyek csupán olasz politikai menekültek által látogattattak. Itt a herczegtől kapott pénzzel megvendégelte pajtásait, champagnert itatott azokkal, s csak akkor került haza, ha erszénye kiürült.

A herczegnek lehetetlen, hogy titkárja e magaviselete tetszett volna, azonban sokkal finomabb érzésü volt, mint sem szemrehányást tett volna neki, bár már megbánta, hogy Viscontit magához vette. Ennek bizonyos feszült hidegség lett köztök a következése.

— Ez a Lui bolond, szokta Visconti barátaihoz mondani; azt hiszi hogy velem nagy kegyelmet közöl, mig neki szolgálhat az csak dicsőségére, ha egy Visconti leereszkedik s egy ilyen elkergetett herczeget szolgál. Egy cseppet sem bánnám, ha még ma megszabadulhatnék tőle, mert ezt az unalmas német modort a braunschweigi herczeg házában már egészen meguntam.

Egy épen olyan napnak reggelén, a midőn a titkár erszényében apály állott be, Visconti gróf a herczeg olvasótermében volt. A herczeg maga nem volt honn. Visconti feltette magában, hogy megvárja őt s pénzt fog tőle kérni. Elkezdett a könyvekben lapozgatni, többi közt a góthai „Almanach“-ban, a mint a herczeg visszatérve, az olvasó terembe lépett.

— Ah gróf, ön itt? Ez ugyan ritkaság, s még nagyobb ritkaság az, hogy ön könyvet vesz kezébe. Mi az, mi önt annyira érdekli, hogy elolvassa?

— Igen mulatságos olvasmány, a góthai „Almanach.“ Talán nem is tudja ön fenség, hogy a legtöbb olasz nemes család mind régebbi származásu, mint a német nemes családok?

— Ugy? Valóban? Ezt nem tudtam. A mi Stubenbergeink igen régi származásuak. Talán ösmeri ön azon Stubenberg gróf történetét, kihez, midőn előtte térdelt Mária, igy szólott: „Tegye föl ön kalapját, rokon!“

— Régi elcsépelt anecdota az. A mi Malespináink is a Krisztus családjából származtatják magokat. De vannak még sokkal régibb származásuak, a római köztársaság korából, mint a Valeriok, Sulpicik, Frangepanok, Amadeik, Deodatok. Sőt vannak olasz családok, melyek származásukat egész Romulusig felviszik. De félre a tréfával, ezen leszármazásokat okmányokkal bizonyitani nem lehet. Én most csupán azon családokról beszélek, melyek a gothai Almanachban a leghitelesebb geneologiai müben foglaltatnak. Bár az olasz családok származása mind régibb korra van téve, mint a németeké, még sem lehet gondolni, hogy ezen adatok hamisitottak volnának. Miután e könyv Németországban szerkesztetik, s ott is jelenik meg, inkább azt lehetne hinni, hogy ott a német családok iránt lehet részrehajlás. Lássa, fenség például a kettőnk családját, a braunschweigi herczegi család a 12. századból 1178-ból származik, a Viscontinak a 10-dik századból 975-ből, tehát az én családom származása is 200 évvel régibb mint az öné. Lássa ön itt áll az, és pedig nyomtatva, — s ekkor gunyosan a könyv azon lapjára mutatott, a hol az adatok állottak.

Valóban igaza van önnek gróf, mondá a herczeg, kit Visconti e gyöngédtelensége, gunyoros hangja, s még gunyorosabb mosolya vérig boszantott és sértett, ugy hogy majdnem az epe futotta el. Aztán folytatá: Ezt én nem tudtam, mert akkor nem bátorkodtam volna önnek azon ajánlatot tenni, hogy titkárom legyen, s most belátom, hogy egy oly nemes ur, ki származását az enyimnél 200 évvel feljebb tudja vinni, nálam nem szolgálhat.

E szavakkal a herczeg távozott az olvasó szobából, s egyedül hagyta a meghökkent grófot. Egy negyed óra mulva a herczeg inasa egy levelet adott át neki, mely tudatta volt, hogy a herczeg még az nap Scótországba fog elutazni. A levélbe egy 100 fontra, mint utolsó tiszteletdijra szóló utalvány volt mellékelve.

Visconti sokkal könyelmübb volt, mintsem tüstént belátta volna, hogy milyen nagy bakot lőtt, s hogy mit veszitett a herczegben, s azon száz font, mit kapott, mindent feledtetett vele. Ismét előről kezdte az emigrans életet, s egy hó mulva ismét üres lett erszénye, s miután utolsó fontját is kiadta, Cranbourne vendéglősnél hitelben evett.

1853-ban, késő őszszel, az utolsó orosz-török háboru kitörése előtt több magyar, lengyel és olasz ült együtt Carrera szivarkereskedésében a Rupert Streetben.

(Folytatása következik.)

A Napoleonidák csillaga letünt.

Pest. szept. 3.

△ A ma déli távsürgönyt, mely Berlinből tudomásunkra juttatta a megsebesült Mac-Mahon helyett parancsnoklott Wimpfen tábornoknak Sedanban szept. 6-án történt fegyverletételét, roppant és különböző természetü sensatiót idézett elé. Még nagyobb feltünést idézett azonban elé Napoleonnak önmegadása, melyről Vilmos király Auguszta királynőhez a következőt távirta: „A császár csak egyedül nekem adta meg magát, miután ő nem parancsnokolt, s mindent a párisi régensségre ruházott át. Tartózkodáshelyét én jelölendem ki, ha a köztünk azonnal történendő találkán vele beszéltem."

E sorokból az tünik ki, hogy Napoleonnak az nap vagy roppant veszteséget kelle szenvednie s nem talált más menekülési utat arra, hogy bőrét megmenthesse, kivált, midőn kitünő tábornoka Mac-Mahon is megsebesülvén, a hadvezetésre képtelen lett, vagy árulás folytán oda volt kényszeritve, hogy az emiatt bekövetkezhető eseményeket megelőzve alkuba bocsátkozzék, mely által a régenssséget neje- és a koronát fia számára, ha lehet, biztositsa.

Hogy ilyesmire jó nyereség árán Vilmos király is hajlandó lenne, a felett nem kétkedünk, s azt is tudjuk, hogy a szorongatott Napoleon Francziaország romlása és tetemes kárával is hajlandó lesz oly egyezmények árán vásárolni meg ugy személyi szabadságát, mint biztositani a napoleonidák uralmát a franczia trónon, melyeknek a franczia nemzet iszsza meg a levét.

Csakhogy alkalmasint gazda nélkül csinálták a számadást.

Attól függ minden, vajon ily katasztrófa után hajlandó-e még a nemzet oly családot türni a trónon, mely egész uralkodása alatt a népnek csak anyagi és erkölcsi romlását idézte folytonosan elé?

Ha a nemzet szabadelvü férfiai most e kedvező alkalmat, — melyben a kormány alkalmasint fejét veszté a zavarban, — fölhasználják s az ügy élére állanak, vajmi minden egészen más irányt vesz.

Soha jobb alkalma nem volt a franczia nemzetnek, hogy azt az alkut, melyet egy győzelmes és megvert dynastia a medve bőrére — illetőleg a franczia nép rovására kötnek, egy tollvonással megsemmisitse.

Ezt pedig csak ugy érheti el, ha a nemzeti önkormányzatot kikiáltja.

Vagy fölhágy Vilmos király a harcz továbbfolytatásával egy franczia köztársaság kikiáltására, vagy Páris erődein igyekezik magának utat törni, hagy a franczíák fővárosában diktálja — nem többé dynastatársának, hanem egy magát fölszabaditott nemzetnek a békepontokat.

Ez utóbbit azonban nem hiszszük.

Ekkor a porosz király levetné álczáját s nem az őt megtámadott dynastia, hanem egy nemzet s a civilisatio ellen folytatna hadat. Ezt a bismarck-politika eszélyességéről nem tesszük föl; mert ez magában a nagy német földön is roppant visszahatást szülne a szabadelvüek táborában.

Meglehet, hogy Vilmos Elszaszt s Lotharingiát fogja követelni és azt megszálló sereggel el is látja.

Mi történik ez esetben? Efelett, ha a franczia nép nem képes e tulajdonait visszafoglalni: az európai diplomatia fog dönteni.

Az a kérdés: megengedik-e Európa hatalmasságai a franczia terület megcsonkitását vagy sem?

Mi nem hiszszük, — sőt aligha roszul jósolunk, ha azt mondjuk, hogy ép e körülmény az, mely a semlegesség föntartására szövetkezett hatalmakat rögtön a cselekvés terére vonja.

Ez lesz a jelenévi háborunak második szakasza, melynek nem porosz-franczia, — de európai háboru lesz a neve. A nyakig fegyverkezett neutralitas ugylátszik csak e bekövetkezett válságos fordulatot leste, hogy actióba lépjen.

Mi, kik tisztán a semlegésség fentartásában találjuk Magyarország üdvét, egyátalában nem ohajtjuk, hogy az európai hatalmak beavatkozása elkerülhetlenné váljék, habár most már, — midőn a játékban egészen más szerep jut Ozsztrák-Magyarországnak, mint akkor, midőn a franczia szövetség létrejöttétől tartottunk. — az actióban való részvétel kevésbbé veszélyes. De mindamellett is aligha képes lesz magát kivonni Ausztria.

Azonban minthogy Ausztria érdekei oly szoros kapcsolatba hozattak Magyarország érdekeivel, kormányunknak szent kötelessége, hogy mielőtt ez megtörténhetnék, országgyülés hivattassék egybe, hogy a nemzet képviselői is szavokat vethessék a mérlegbe, mielőtt a bécsi katonai párt vérmes törekvései folytán az actióba Magyarország is belékevertetnék.

Ujdonság.

* **Közgyülés** tartatik szeptember 7-én, szerdán délelőtt 9 órakor. Tárgyak: miniszteri leiratok, a külföldeli érintkezés, a párisi osztrák-magyar követséghez menesztendő átiratok, a régibb államkötelezvények kamatfizetése, a házalási kihágások, a városi árvatartó pénztár, az észak-keleti vasut használása, a szabad ipar, honvédsegélyezés, stb. tárgyában; — szervező bizottmányi javaslat, törvényhatósági s más átiratok, közrendtartási bizottmány jelentései a közmunkaváltság és tüzkárbiztositás ügyében. Az emlékkerttársulat kérvénye a Csokonai-szoborra vonatkozólag; a Bégány mészárszék eltörlése; a csapó-utczai bikaakol áthelyezése, a toronyórák igazitása, Klieber K. nyugdijkérvénye, Oláh György szobrász segélyezése, s több házi- és magán ügyben intézkedés.

* **A helybeli dalegylet** f. é. sept. 3-án esteli 9 órakor egyik legnemesebb kötelességét rójta le, a midőn Komlossy Imréné szül. Thurzó Róza asszonynak, — a felavatási ünnepély alkalmával tanusitott szives készségéért, a zászlóanyai tisztséget illetőleg pár, igen sikerül. dal eléneklése mellett tiszteletét nyilvánitotta.

* **A kertészeti egylet** e hó folytán tartandó kiállitása jutalmai szaporitására, a m. kir. ipar, földmivelés és kereskedelmi miniszterium 300 o. é. forintot adományozott, mit is ezennel örvendetes hirként elismerőleg közlünk. A mint halljuk, e csinos összeg kieszközlésében a Pesten hosszasabban időzött derék főkapitánynak Simonffy Imrének, ki egyszersmind a kertészeti egylet elnöke is, igen nagy érdeme van.

* **Kutasi Imre** kőrajznyomdájából a napokban egy gyönyörü mülap fog kikerülni, melynek ugy hazafias tárgya és költői felfogása, mint kitünően sikerült kivitele és izlésteljes kiállitása egyiránt okozandnak feltünést a képzőmüvészet barátainál. E mülap Vörösmarti „Szózat"-át allegoriálja nagy gonddal készült kőmetszvényekkel. Volt alkalmunk látni e képet, s addig is, mig a közönség kezébe jutand, sietünk rövid vázlatban egy kis ismertetést közölni róla, mert valóban méltán megérdemli az, ha a szokásos felemlités mellett, még bővebben is foglalkozunk vele. E mülapon tiszta nyomásban a „Szózat" versszakai állanak, melyeket koszoru gyanánt mély jelentőségü s a „Szózat" beltartalmára vonatkozó allegorikus rajzok vesznek körül, az egyes külön jellegü csoportozatokat csinos arabeszkek különitvén el. Fenn a mülap homlokzatán a nemzet geniusa, ébredésre harsonázza fel a magyart, mellette Vörösmarti mellszobra tünik elő, mely alá a „Szózat" versszakai irattak. Aztán külön képek sorozata következik, ezeknek alapjául a magyar hőstörténelem főbb vonásai szolgálván. Balról a történet nemtője áll amint a magyar ifju sarjadéknak fellapozza az ezredéves történelem könyvét s dicső tettekre lelkesiti őse nyomdokán. Alatta sz. István koronázása látható, mely alatt a Hunyadiak korát tünteti fel szerző sikerült csoportozatban, a háttérben Hunyadvárával. Jobbra fentről a mohácsi veszedelem van jelképezve amint a nemzet geniusa siratja az eltört paizs mellett az utolsó Árpádot, mig lábai köré egy kigyó tekergődzik az áruló Zápolyát jelezvén általa. Ezután a véres zászló következik, melyet a nemzet jobbjai meghurczolnak az országban. E kép alatt az 1848-iki korszak jelképeztetik egy genius által, mely baljával Magyarország és Erdély egyesült czimerét tartja, jobbjával pedig áldást hint a nemzetre. A következő képben Pannonia már törött paizs mellett siratja a gyászos véget ért szabadságharcz eseélyeit, de mégis babérkoszoru után nyul, igy jelképezvén a költőnek ama szavait: „Még jőni fog, ha jőni kell, egy jobb kor." Mellette a tudomány, ipar s kereskedelem jelvényei láthatók, igy tüntetvén elő azon előrehaladást, melyet nemzetünk a lefolyt pár évtized alatt tanusitott. Legalól ugyancsak Pannonia zárja be az allegóriák rendjét; erős kősziklán ül a jövővel bátran szembe nézve.

* **A főőrhelyett** két nap óta, ugy veszszük észre, hogy már nem állanak őrt a katonák. Hivatalos jelentés még eddig ugyan nem tétetett, azonban valószinü, hogy a temesvári katonai parancsnokság megadta beleegyezését a főőrségi állomás beszüntésére. Igy már csakugyan megszabadulunk a függőkerttől.

* **Jeney István** II-ik alkapitány tegnap a lövöldében egy mély négyes lövéssel két tallér jutalmat nyert. Igen sajnáljuk, hogy a lövöldéből az idén egészen elfeledte a jegyző bekiildeni hozzánk a lövések eredményét.

* **Müller tánczmester** már megérkezett városunkba, s tánczta nitását e hó végén fogja megkezdeni. Müller ur ezuttal utólszor tanit Debreczenben, miután a magyar ministerelnökné gr. Andrássy Gyuláné pártolása folytán, kinél mint házi tánczta nitó működött a mult télen, — a pesti előkelő körökben lesz hasonló minőségben elfoglalva, sőt a mint halljuk, a magyar tánczok tanitására még az udvarnál alkalmaztatni fog. Ezuttal tehát utolszor működik mint tánczmester városunkban, hol számos éven át a legjobb nevnek örvendett.

* **Egy arany karperecz** a mult napokban a piaczon, tulajdonosa által elvesztetett. A becsületes megtaláló kéretik, azt vagy szerkesztőségünknél, vagy a kapitányi hivatalnál átszolgáltatni. A tulajdonos illő jutalmat igér a megtalálónak.

* **Azon kövezet**, mely a piacz nyugati oldalán most készül, a réginél majdnem fél öllel szélesebben épittetik, mi igen emeli az utczának diszes kinézését.

* **A nagyerdei leveles korcsmánál** tegnap d. u. kőmiveslegények és parasztok közt verekedés fejlődött ki, a mit azonban egyik a fürdőben jelenvolt alkapitánynak erélyes fellépése által sikerült megszakitani. Az illető verekedők aztán bekisértettek. A vizsgálat ellenök folyamatban van.

* **Még egy tánczta nitó.** Holländer József, kit a debreczeni közönség már a mult évről ismer, e hó 13-án érkezik haza tánczta nitási körutjából s tanóráit már e hó folytán megkezdendi, tehát van tánczmester elég, csak tanitvány legyen. Itt lesznek Bleuer, az öreg Orbán bácsi, Müller és Holländer, csak aztán valami revolutio ne üssön ki közöttük.

* **Neumann bécsi népénekes társulata** előadásai a Komlókertben minden este igen látogatottak, a mit valóban meg is érdemelnek, mert azt nem lehet az előadásoktól megtagadni, hogy rendkivül mulattatják a közönséget. Vannak egyes couplettek, melyeket minden este kiván a közönség, s a bohózatok, melyek valódi eredeti humorral adatnak, mindig zajos tapsot idéznek elő. Neumann ma tartja utolsó előadását, legalább ugy van hirdetve, azonban reméljük, a közóhajtásnak engedve, megtoldja még egy párral, s annyival is inkább, mert a közönség eddig folytonosan igen szép pártolásban részesité e társulatot, s e pártolás nem a hogy fogyatkoznék, hanem emelkedőben van.

* **Sürgönyforgalom** a debreczeni főtávirdai állomáson augustus 31-én a pénztárnál felvétetett sürgöny 65 db, megérkezett és kézbesittetett 85, felvett 335, kiadatott 335, összesen 820 db. — September 1-én: A pénztárnál felvétetett sürgöny 49 db, megérkezett és kézbesittetett 80, felvett 311, kiadatott 311, összesen 751. — September 2-án a pénztárnál felvétetett sürgöny 57, megérkezett és kézbesittetett 60, felvett 240, kiadatott 240, összesen 597. — Szeptember 3-kán a pénztárnál felvétetett sürgöny 62 drb.,emegérkezett és kézbesittetett 62, felvétetett 305, kiadatott 305, összesen 734. — Szeptember a 4-kén a pénztárnál felvétetett 54, megérkezett és kézbesittetett 52, felvétetett 239, kiadatott 239, összesen 584 drb. — Augustus 1-től 31-ig a pénztárnál felvétetett sürgöny 2284 db, megérkezett és kézbesittetett 2495, felvett 9275, kiadatott 9275, összesen 24,329. Dobrowsky.

Meghaltak Aug. 30. Közkórház Szepesi Juliána, 20 éves, öngyilkosság. Fábián József, 21 éves, sorvadásban. Cz. u. Szabó István, l. Juliána 11 hetes, béllobban. Szept. 1. Várad u. Szőke István, 65 éves, szélhüdésben, Péterfia u. Szücs János, l. Juliána, 10 hónapos, hasmenésben, Piacz u. Soltész János, f., Ferencz másfél éves, vérhasban, Piacz u. Csiszár György, f., Sándor, 2 hetes, ránggörcsben, Cz. u. Vásári József, f., 5 napos, ránggörcsben.

Róm. kath. aug. 26. Oláh Antal 41 éves, gümőkórban. Szept. 1. Zivni József 29 éves, hagymázban.

Fővárosi értesitő.

** A verendő uj hid oszlopai számára most vizsgálják a Duna medrét buvárkészletekkel.

** A közoktatási miniszter jóváhagyta a városi hatóság azon határozatát, melynélfogva fi- és leány polgári iskolák állittatnak.

** Katonai dolgok. A f. hó vége felé Székes-Fehérvárott egy 12 zászlóaljból álló honvéddandár öszpontositattik Trsztyánszky ezredes vezérlete alatt. Ezen dandárhoz a szabadságolt honvédek már f. hó 12-én, a tisztek pedig már 5-én kötelesek megjelenni. A budai zászlóalj, mely szintén e dandárhoz tartozik, f. hó 24-én egy nap alatt Budáról Szekes-Fehérvárra fog menni. A pesti zászlóalj ugyanazon időben a Félegyházán öszpontositandó dandárhoz fog csatoltatni. — A lembergi helytartóság megkeresésére a honvédelmi miniszterium utasitotta valamennyi törvényhatóságot, hogy minden galiciai és bukovinai katonakötelest vagy a hadsereg köteléke alól még fel nem oldott egyéneket, kik talán a magyar vasutak épitésénél vannak alkalmazva és illető hatóságaik felhivásának nem engedelmeskednek, hazatolonczozzák. Jövöben pedig figyelem fordi tandó arra, nehogy ily munkások igazolási jegy nélkül felfogadtassanak. — Aug. 29—31-én ismét 385 ló vásárroltatott a honvédlovasság számára, s már szét is küldetett az illető századokhoz.

* October hóra egyelőre három sajtóper tárgyalást tüzött ki az illető biróság. Ezek közül azaz első 6-án lesz. A vádat Forster József — ki maholnap a tiszteletbeli közvádló czimre érdemesiti magát — emelte a „Fővárosi Lapok" egyik közleménye miatt.

Nagyváradi szinkör.

(M) Hetfőn aug. 29-én: „Az üldözött honvéd" Eredeti dráma 5 felv. Irta Szigligeti Ede. — Az est hőse Bercsényi volt. Kereszti gróf habár nem főalakja e darabnak, nem hálátlan szerep, de csak egy oly gondolkodással játszó szinész kezeiben, mint minőnek Bercsényi magát az este is bemutatta. A férfias komolyság, a körülmények szerinti tükrözése az érzelmeknek Bercsényinek kitünően sikerült s az utolsó jelenetben, midőn elámittatása napfényre jő, s nejéről lemondva magát adja ki az üldözött honvédnek, oly meghatólag alakitott, hogy a tapsokat méltán megérdemlé. — Mándoki (Bánfay) szintén megelégedésünket vivta ki. — Szakál Róza (Irén) becsülést érdemel azon erőltetett törekvésért, melyet az ily érzelgős szerep sikeres megoldásában rendesen ki akar fejteni, de hiába! „nem jó a hurt fesziteni mert elszakad." — Vizváry (Spiczig Mózes) eredeti comicumáért, Zöldi (Bárcza) találó maskjáért érdemel dicséretet. — Közönség közép számmal.

Kedden aug. 30-án: „Kékszakálu herczeg" Látványos vig operette 4 felv. Philippovits István jutalmára. — Sikerült előadás. Közönség szép számmal.

Szerdán, aug. 31-én: „Don Caesar de Bazan," dráma 5 felv., irta Scribe. — Régi jó mü, mely mindig számolhat hatásra. Mándoki a czimszeregben több jelenetet kifogástalanul játszott le, azonban a darab elején minden áron nevettetésre törekedett. A gunyoros közönyt, mi Don Caesar de Bazant jellemzi mulattató comicummal cserélte fel. Különben megérdemlett tapsokat aratott. — Vizváry (Moulfior marquis) és Zöldiné (Garella) eredeti egy párt képeztek. — Hegedüs Lajos (II. Károly) szépen és értelemmel szavalt, hanem nem igen királyi keztyüi szennyességük érzetében pirulni látszanak. — Szakál Róza (Maritana) és Bercsényi (Don Jose) nem maradtak hátra a többitől. — Balázs Ilka (Lazarille) is helyt állott. Közönség szép számmal.

Belföldi hirek.

*** Nagyváradon egy pyrétechnikus műhelyében, ismeretlen módon az összehalmozott tüzjátéki készletek tüzet kaptak s oly erővel robbantak szét, hogy a szoba padlását átörve, a háztetőt meggyujtották. Szerencsére azonban komoly baj nem történt, miután a korán jött segély folytán sikerült a veszélynek elejét venni.

*** Győrött holnap működelői előadást tartanak győri iparos-segédek egyletének segélyezésére.

*** A gömöri honvédek zászlójának felszentelése aug. 28-ról bizonytalan időre elhalasztatott, akkor, midőn az ünnepélyre már minden készületek megvoltak téve.

*** A szegedi iparos és kereskedő ifjak önképző egylete közelebb nagy ünnepélyességgel szentelte fel zászlóját; az ünnepélyt, melyen a dalárda is szerepelt, társas vacsora és tánczvigalom követte.

*** A váczi izr. hitközség aug. 27-én tartott közgyülésén 5 osztályu főelemi tanodáját közös iskolává nyilvánitotta.

*** A kassa-eperjesi vasutvonal szept. 1-sején délben 1 óra 5 perczkor nyittatott meg és a vonat délután 2 óra 38 perczkor érkezett Eperjesre, a lakosság nagy örömnyilvánitásai közt. Négy órakor Sárosmegye és Eperjes városa közösen nagy bankettet adtak.

Délutáni posta.

— Bécs, sept. 4. A franczia koronaherczeg követi Napoleont a fogságba.

— Berlin, sept. 4. A király távirata a királynéhoz: Varennes, sept. 4. Mily megható pillanat volt találkozásom Napoleonnal! Ő megtörve vala, de méltóságteljes s önmegadó magaviseletében. En Wilhemshöhét, Kassel mellett, tüztem ki tartózkodása helyéül. — A találkozás a kis kastélyban történt Sedan nyugati glacisán, onnan belovagoltam a hadsereget Sedan körül; fogadtatásomat a hadcsapatok által elképzelheted. Az leirhatlan!

A sedani capitulatióhoz.

A döntő csata september elsején reggeli 4 órakor kezdődött és 11 óra hosszat tartott. A harcz Sedan körül roppant nagy körben dühöngött. Estig 250,000 német, daczára a franczíák hősies ellentállásának teljesen bekeritő a franczia sereget. Ekkor a porosz főhadiszálláson égy franczia törzstiszt jelent meg mint parlamentär s hirül hozta, hogy a franczíák készek alkudozásba bocsátkozni. A poroszok feltétlen megadást kivántak. A parlamentär e hirrel visszatért a franczia táborba, miután megállapittatott, hogy az ellenségeskedés a franczia válasz megérkeztéig beszüntettetik. Egy órával később Reille gr. főhadsegéd a franczia táborból a királyi főhadiszállásra jött s jelenté, hogy a feltétlen megadás elfogadtatott. A főhadsegéd egyszersmind Louis Napoleon egy levelét kézbesité, melyben Napoleon mondja: „Mivel nem sikerült golyó által meghalnom, nincs számomra más lépés nyitva, minthogy kardomat felséged kezeibe letegyem. Napoleon.

Midőn ennek hire elterjedt a német táborban, roppant örömben törtek ki a csapatok. Valamenyi zenekar játszani kezdett s az örüm véget nem ért.

Másnap reggel Napoleon több franczia tábornok kiséretében a király főhadiszálásra jött.

A Sedanban elfogott franczíák száma porosz hivatalos jelentések szerint 80,000-re (?) megy. A fogságba esett franczia tábornok közül, de Failly hadtestparancsnok hiányzik. Egy hir szerint de Faillyt egy franczia katona eddig ki nem deritett okból agyonlőtte.

Mac-Mahon hadseregéből az elfogottakon kivül sokan belga területre is szorultak, hol le kelle tenniök a fegyvert. Eddigelé 10,000 emberre megy ezek száma.

Legujabb.

Eredeti táviratok.

= Páris, sept. 5. Ma éjjel éjféltájban roppant tömegek vonultak végig, a boulevardokon. Az ideiglenes kormány már fennáll. Favre külügyminiszter, Simon, Picard, Pelletan, Cremiéux, Ferry, Bizoin, Rochefort. Arago, Pagés, annak tagjai. Keratry rendőrminiszter, Etienne Páris mair-je, Gambetta belügy-, Magazin pénzügy-, Cremieux igazságügy-, Leflos hadügyminiszter, Grevy az államtanács elnöke, Lafertujer főtitkár és Engelhart Walentin, mint katonai polgári biztos Elszaszba küldettek.

= Brüssel, sedt. 5. A porosz koronaherczeg a táborból utnak indult, s halad Páris felé.

= Brüssel, sept. 5. III. Napoleon kérelmére a belga kormány megsngedte, hogy ö kisérletével együtt Belgiumon át utazhassék, azon megjegyzéssel hogy ezen engedély nem tekinthető előzetes esetnek.

KÖZGAZDÁSZAT.

(e.) Decreczen, szept. 5. A heti sertésvásár nem volt élénk, ámbár a behajtás elég nagy volt, hanem vételi kedv kevés mutatkozott, változatlan árak mellett kevés sertés kelt el, szalonna mázsa számra 32—33½ frt.

Az előhetivásárra mind életfélét, mind mindenféle élelmi czikket nagy mennyiséggel szállitottak, az életféle jó kelendőségnek örvend, a forgalmi árak következők, köblönként buza a minémüséghez 8 frt 40 kr.—10 frt, kétszeres 6 frt—6 frt 40 kr., rozs 5 frt 50—55 kr., árpa 3 frt 80 kr., tengeri kevés s keresett volt, 6 frt 80—7 frt. Kenyeret igen keveset hoztak, hamar s drágán kelt, a holnapi hetivásár alkalmasint népes fog lenni.

Az időjárás már ismét kedvezőtlenné kezd lenni, a nyomtatásra alig kerül egy napi alkalmas idő, mainap hüs, szeles, felhős az idő, s esővel fenyeget.

Nyilt tér.*)

Felügyelők, ügynökök, utazók,

minden biztositási ágazathoz, bizonyos — fixum — fizetéssel azonnal felvétetnek az „Európa" biztositó-részvénytársaság debreczeni főügynökségénél. 343 1—3

Irod: Széchényiutcza Jónász-féle vendéglője mellett.

*) Az e rovatban közlöttekért nem vállal felelőséget a Szerk.

Távirati tudósitás

a bécsi tőzsdéről szept. 5-ről.

Arany . . 595 frt — kr. | Ezüst . . 124 frt — kr

Felelős szerk. és kiadótulajdonos: **OLÁH KÁROLY.**
Szerkesztőtárs: **Borostyáni Nándor.**

HIRDETÉSEK.

Árverési hirdetmény.

A Konrád testvérek tulajdonához tartozó 5 nyilas

sestakerti szőllő

s hozzátartozó

veteményes föld

a folyó évi **szeptember 7-én, d. u. 3 órakor** a helyszinén most már utólszor tetemesen leszállitott kikiáltási ár mellett önkénytes árverésen el fog adatni.

Kelt Debreczenben, 1870. évi aug. 22.

Balkányi Szabó Lajos,
331—3—3. kikül. tvszki ianácsos.

Lobmayer J.

vasüzletében

Debreczenben

egy jó házból való. erős testalkatu, mintegy 15—16 éves ifju

gyakornoknak

felvétetik. 336—3—2.

Kis-nyilasi földek

elárvereztetése.

166—1507. A képviseleti tekintetes közgyülésnek folyó évi 115. sz. alatt kelt határozata, s a tekintetes tanácsnak, mint végrehajtó hatóságnak 2863. sz. alatt hozott végzése nyomán, *az alsó és elsö járási kis-nyilasi szántó- és kaszálóföldek folyó évi szeptember 29-ik napjától két évre, s igy az 1872-ik év szeptember 29-ik napjáig, az árverelők kivánságához képest, két, négy s több holdakban,* — azonban a haszonbéri összegből az első évre eső részneka zonnali lefizetése kötelezettsége mellett, nyilvános árverés utján a legtöbbet igérőknek haszonbérbe kiadatni rendeltetvén: ezen a *folyó évi szeptember hó 5-ik s többi napjain*, az alulirtnál megtekinthető és az árverelők által aláirandó előleges feltételek mellett folytatva tartandó árverésen való részvételre, s az ugynevevett Perecz-dülő szegleténél, a kitett nap reggeli 8 órájakor való megjelenésre az árverelni kivánók hivatalos tisztelettel meghivatnak.

Kelt Debreczenben, 1870. évi aug. 25.

Laky Lajos, m. k. tanácsnok.

Szathmáry Sándor, s k. főszámvevő.

333— 7

Valódi

„Milli"-gyertya

és

Amerikai petroleum

jutányos árban 341 1—3

Geréby és Hannignál.

TELEGDI LAJOS,
SZŐLLŐSY M. által kezelt
KÖNYVNYOMDÁJA
Debreczenben,
ajánlja magát mindennemü
NYOMTATVÁNY
gyors és jutányos
készitésére.

Eladó ház.

Varga utczának Timár utcza szakaszában 2278. sz. alatti igen jó karban levő, cserepes fedelü ház, mely tartalmaz 3 szobát, 1 konyhát, 1 kamarát, 1 pinczét, elég nagy udvart s kis kertet, ház utáni föld nélkül, szabad kézből eladó, vagy bérbe adandó.

Értekezhetni Varga utcza 2250. sz. háznál Erőss Gáborral, vagy levél által Ér-Mihályfalván Cséke Lajos tulajdonossal. 342 1—3

Egy segéd

felvétetik

ARADON

egy diszmü, norinbergi és rövidáruüzletben,

kinek ezen szakmában tökéletes jártassága van. Bővebb utasitást ad Debreczenben

Szöllösy Mihály,
337—3—2. nyomdász.

Kerestetik

egy 300—400 hold földből álló, lak- és gazdasági épületekkel ellátott

birtok haszonbérlete, több évre! — Az Érmelléken fekvő birtoknak előny adatik! Ajánlatok elfogadtatnak szóval vagy irásban e lap kiadóhivatalában! 335. 3—3

Eladó kősátrak.

A külső vásártéren három cserepes fedelü kősátor és pedig a 70-ik. 88-ik és 125-ik sz. alattiak szabad kézből örök áron eladók.

A satorok akár mint ilyennek használhatók, akár anyagjuk elhordhatók.

Értekezhetni a tulajdonos **Löwenfeld Adolffal**, piaczutczai kereskedésében. 340 3—2

DEBRECZEN, 1870. NYOMATJA TELEGDI LAJOS BETÜIVEL SZŐLLŐSY MIHÁLY.